

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Enhed: Sundhedsøkonomi

Sagsbeh.: DEPMBHO

Sags nr.: 1400493

Dok. Nr.: 1381084

Dato: 24. januar 2014

Bilag 1: Regionernes redegørelse om sygehusenes praksis i forhold til kønsopdeling på sengestuer

Af nedenstående tabel 1 ses indhentede svar fra regionerne i forhold til kønsopdeling på sengestuer.

Tabel 1: Regionernes praksis i forhold til kønsopdeling på sengestuer

Region	Praksis i forhold til kønsopdeling på sengestuer
Hovedstaden	<p>Sundheds- og Forebyggelsesudvalget har stillet spørgsmål til, hvorvidt hospitalerne benytter sig af sengestuer, hvor patienter af begge køn er indlagt samtidig.</p> <p>I Region Hovedstaden bliver patienter af begge køn som udgangspunkt ikke placeret på samme sengestue, og det er en integreret praksis at holde kønnene adskilt på sengestuerne.</p> <p>På visse hospitaler kan det dog være nødvendigt i helt særlige tilfælde. Det gælder fx i situationer med</p> <ul style="list-style-type: none">- akut overbelægning- behov for isolation- patienten indlagt i såkaldte MOBS-senge (medicinske overvågnings-senge), hvor der ligger særligt observationskrævende patienter- behov for fast vagt, der på etisk forsvarlig vis kan passe to patienter samtidig- hurtig etablering af ensengsstue til en svært syg eller døende patient <p>I disse særlige situationer tages der hensyn til patienterne, og der vil være afskærmning med forhæng. Derudover vil der typisk være personale til stede på stuen. Er der særlige ønsker og behov hos den enkelte patient, gøres der en stor indsats for at imødekomme disse og tage individuelle hensyn.</p> <p>For at kapaciteten udnyttes optimalt kan akutafdelingerne store patientflow nødvendiggøre, at patienter af begge køn indlægges på samme sengestue. Dette har ligeledes været praksis på skadestuer og akutte medicinske afsnit. På akutafdelingerne kan der desuden findes behandlerpladser i åbne miljøer, hvor patienter af begge køn behandles på samme tid adskilt af forhæng. Tilsvarende gælder for onkologiske afdelinger, hvor kemobehandling gives på samme stue, og behandlingen kræver sædvanligvis ikke afklædning.</p> <p>I Region Hovedstadens Psykiatri indlægges patienter af begge køn ikke på samme sengestue.</p>
Sjælland	<p>Nykøbing F. Sygehus</p> <p>Nykøbing F Sygehus indlægger ikke patienter af begge køn på samme sengestue. I særlige situationer, ved overbelægning, kan der være undtagelser, hvis patienterne er indforstået hermed.</p>

	<p>Roskilde og Køge sygehuse</p> <p>Roskilde og Køge sygehuse har en enkelt stue, hvor der kan ligge patienter af begge køn. Dette er på en akut observationsstue, hvor alle akutte kirurgiske patienter modtages via Akutafdelingen. Denne praksis er indført, fordi det sikrer tættest mulig observation og intervention af de mest kritiske patienter. Det vil sige patienter med livstruende eller potentielt livstruende tilstande. Stuen er indrettet med særligt observationsudstyr og er under konstant observation af en erfaren sygeplejerske, hvilket giver mulighed for hurtig indgriben.</p> <p>Ovenstående medfører en høj grad af patientsikkerhed og er derudover ressourceeffektiv. Roskilde og Køge sygehuse vurderer løbende hensynet til patienternes behov (herunder kønsopdelte stuer) overfor den optimale behandlingsmæssige organisering.</p> <p>Næstved, Slagelse og Ringsted sygehuse</p> <p>På Næstved, Slagelse og Ringsted sygehuse er der kønsopdelte stuer på de medicinske afdelinger. I særlige situationer med voldsom overbelægning eller ved smittehensyn (epidemier; clostridium infektioner ol.) kan stuer med begge køn dog forekomme. Der vil altid blive trukket gardin for eller sat en løs skillevæg op.</p> <p>På de kirurgiske afdelinger kan det forekomme, at mænd og kvinder ligger på samme stue i det fælleskirurgiske ambulatorium ved en korterevarende observation. Her vil der ligeledes blive trukket gardin for eller sat skillevæg op.</p> <p>Holbæk Sygehus</p> <p>Holbæk Sygehus indlægger ikke patienter af begge køn på samme sengestue.</p> <p>På Akutafdelingen er sengestuerne og lokalet med seks hvilepladser dog ikke kønsopdelt. Baggrunden herfor er, at der er tale om meget korte indlæggelser, hvor patienterne oftest er iklædt deres eget tøj. I særlige situationer bliver der taget hensyn til kønsopdeling på denne afdeling.</p>
Nordjylland	<p>Sygehus Himmerland:</p> <p>Begge køn bliver ikke indlagt på de samme stuer.</p> <p>Sygehus Vendsyssel:</p> <p>Det forekommer yderst sjældent med indlæggelse af begge køn på samme sengestue på Sygehus Vendsyssel, og da oftest ved ægtefæller, hvis begge er indlagt samtidig.</p> <p>Sygehus Thy-Mors:</p> <p>Som udgangspunkt ligger mænd og kvinder ikke på samme stue dog følgende undtagelser:</p> <p>Medicinsk afdeling M 5: Hvis ægtepar er indlagt samtidig.</p> <p>Kirurgisk sengeafsnit: I perioder med spidsbelastning, kan reglen om at mænd og kvinder ikke ligger sammen fraviges i kortere perioder, for at undgå at patienterne skal ligge på gangen</p> <p>Kirurgisk dagsafsnit: Har som sådan ikke sengestuer – men en kombineret opvåkning og sengeafdeling – her er mænd og kvinder blandet, dog afskærmet (har fungeret sådan siden 2010).</p>

	<p>Som udgangspunkt anvender hospitalet ikke sengestuer, hvor begge køn er indlagt samtidigt – på nær på børne- og intensivområdet, opvågning, ortopædi-og øreområdet. I enkelte tilfælde vil det dog derudover også kunne ske på grund af manglende pladser og stort flow. Men det vil altid ske med patientens tilsagn.</p> <p>Herunder er emnet præciseret på klinik-niveau:</p> <p>Klinik Kirurgi og Kræftbehandling Ingen patienter af begge køn på samme stue, men klinikken har det til drøftelse og kan se en fordel i at gøre det. Der vil ikke skulle anvendes tid på at flytte patienter rundt på de forskellige stuer, afhængigt af hvilket køn patienten har. Det bruges der aktuelt mange gode arbejdstimer på. Det vil kunne give en anden dynamik på den enkelte stue, men det skal pointeres, det skal være frivilligt for patienten at ligge sammen med en af det andet køn.</p> <p>Klinik Kvinde-Barn og Urinvejskirurgi På børneområdet er der patienter af begge køn på flersengsstuerne. I urologisk speciale kan der i akutområdet være patienter af begge køn . Dette er inden for en kort periode af max 4 timer, men er betinget af flow og belægning. Dette foregår ikke på sengeafsnittet. I opvågningen er der mænd og kvinder i samme rum.</p> <p>Klinik Hjerne-Lunge På de fleste af afsnittene sker det en sjælden gang, at kønnene blandes. Når det sker, er alle andre mulige rum udnyttet (såsom f.eks en undersøgelsesstue). Det er for at undgå patienter på gangen og/eller, når der er flere patienter, som har brug for fast vagt, at vi kan finde på at "dele" vagten mellem to patienter af forskelligt køn på samme stue.</p> <p>På afsnit S2 blandes kønnene jævnligt på sengestuerne. S2 er et afsnit, hvor mange af patienterne kommer ind til en undersøgelse og går hjem senere på dagen eller på patienthotellet, så flowet er forholdsvis stort og den samme sengeplads kan anvendes flere gange på samme dag.</p> <p>Det er ikke tale om en praksis, der som sådan er indført. Men skal i stedet ses som et udtryk for, at med det forholdsvis store flow af patienter i dagligdagen ikke altid er muligt at få herre- og damepladser til at gå op. Alternativet til en plads på en stue med blandet køn vil således være en plads på gangen, som ikke er muligt pga. brandsikkerhed, og derfor bliver denne praksis med at blande kønnene således anvendt.</p> <p>Klinik Anæstesi Spørgsmålet omhandler ikke opvågnings- og intensivområdet, men til jeres orientering ligger mænd og kvinder sammen i både opvågnings- og intensivfunktionen. I Dagbehandling Syd, som blev etableret som "Hotelmodtagelse" i 2009, ligger mænd og kvinder også på samme stue.</p> <p>Klinik Medicin Her benyttes ikke sengestuer, hvor begge køn er indlagt samtidigt.</p>
--	---

	<p>Klinik Hoved-Orto: Orto Hjørring På opvågningsstuen i artroklinikken ligger patienter af begge køn på samme stue.</p> <p>Orto Farsø På O4 ligger der patienter af begge køn på sengestuerne – det drejer sig om knæ- og hofte- alloplastik-patienter og den praksis blev indført samtidig med de accelererede forløb i 2004. og her blev der fokus på, at patienterne bliver indlagt i "hold" - dvs. de patienter, der bliver opererede samme dag, ligger på stue med hinanden og de får så hold-træning under indlæggelsen. Der opleves stor synergi-effekt af dette, og langt de fleste patienter evaluerer positivt på ordningen. Dag-kirurgiske patienter ligger også på blandede stuer.</p> <p>Orto Thy-Mors: Igen gennem flere år har mænd og kvinder ligger på samme stue. Det startede med alloplastik-patienter, hvor det blev vurderet at være en fordel at ligge sammen i forhold til træning og motivation til hinanden og det med stor succes. Også de ambulante patienter ligger sammen på tværs af køn. Til de øvrige, akutte patienter bruges samme koncept, hvis forholdene ikke kan være anderledes. Alle patienter bliver selvfølgelig informeret om disse forhold og for de der ikke kan forliges med denne tanke, bliver der naturligvis fundet en anden løsning til. Men det er meget få patienter, der ikke synes om dette. Det giver samtidig en større fleksibilitet, uden at vi skal flytte rundt med patienterne i afdelingen.</p> <p>Øre: Ja - i dagkirurgisk regi.</p> <p>Neurokirurgisk: I NHH er der på den intermediære stue indlagt patienter på tværs af køn – stuen kan på det nærmeste sammenlignes en stue på intensiv afsnit. Vi har haft patienter af begge køn på en stue, siden stuen åbnede i 90erne.</p> <p>Neurologisk: På observationsstuen er der blandet køn, men der er personale på stuen hele døgnet.</p> <p>Apopleksiafsnittet Neurologisk: I Apopleksiafsnittet er der ikke blandet køn på stuerne. I forbindelse med fremtidig trombolyselbehandling i Apopleksiafsnittet, hvor der måske kommer flere patienter til behandling på samme tid, kan det forekomme, at der vil være begge køn på samme stue. Der vil være afskærmning mellem senge- ne, og der vil altid være personale på stuen, fordi behandlingen kræver, at patienterne observeres tæt.</p>
Syddanmark	<p>Odense Universitetshospital: OUH benytter sig som udgangspunkt ikke af sengestuer, hvor begge køn er indlagt samtidig.</p> <p>Samtidig indlæggelse af personer af forskelligt køn på samme stue kan dog forekomme på nogle afdelinger. Årsagen vil da være akut pladmangel, og de pågældende patienter vil være afskærmet fra hinanden.</p>

	<p>Sygehus Lillebælt: På Sygehus Lillebælt vil en praksis som den beskrevne kun i helt ekstraordinære situationer tages i anvendelse.</p> <p>Placeringen på en flersengs sengestue sammen med en person af andet køn vil kun forekomme, når den udgør et sikrere (højere patientsikkerhed) og trods alt mere diskret alternativ til en placering på gangen.</p> <p>Sygehusets vurdering er, at en sådan placering højst vil forekomme 1-2 gange om året. Den vil da kun forekomme i Akutmodtagelse, og altså ikke et sengeafsnit, hvor indlæggelsestiden typisk er lidt længere. Så snart der er en ledig sengeplads på en stue med 'eget køn', flyttes patienten naturligvis.</p> <p>Alle andre muligheder er udtømte, inden der gribes til denne løsning. Det vil sige, at man inden da fx har flyttet patienter ud på stamafsnit.</p> <p>En sådan placering forekommer kun i helt ekstraordinære situationer med massivt akutindtag. Når det sker, orienteres patienten naturligvis særlig grundigt om baggrunden for placeringen, og vi forsøger at tage hensyn og evt. vælge en anden patient, hvis vedkommende ikke er indforstået med den.</p> <p>Sygehus Sønderjylland: SHS benytter ikke sig af sengestuer, hvor begge køn er indlagt samtidig (på samme sengestue). Hvis et ægtepar er indlagt samtidig kan der dog gøres undtagelser, så ægteparret kan ligge sammen på en 2-sengsstue.</p> <p>Sydvestjysk Sygehus Medicinske afdelinger: I disse afdelinger findes der kun en type situation, hvor man i sjældne tilfælde kan placere mænd og kvinder sammen i kort tid – det er ved behov for fast vagt pga. af et intensivt overvågningsbehov. Såfremt vi har to patienter af denne type KAN det i meget sjældne tilfælde ske, at vi placerer dem på samme stue idet en sygeplejerske så kan overvåge to patienter. Det skal påpeges, at disse patienter er fast sengeliggende og der selvfølgelig skærmes af i mellem dem.</p> <p>FAM: Praktiserer "dele stuer" således, at mænd og kvinder kan ligge på samme stue, primært på 4-sengsstuerne. Dette skyldes de nuværende fysiske rammer. Når den nye FAM står færdig i medio 2015, så vil dette ikke længere være aktuelt, da der udelukkende vil være en-sengs stuer.</p> <p>Kirurgisk sengeafdeling: Her ligger mænd og kvinder sammen i bariatrisk kirurgi. På børneafdelingen ligger drenge og piger sammen, når det drejer sig om dagkirurgi. Det sker ikke altid under hensyntagen til patientens situation.</p>
Midtjylland	<p>Psykatrien Patienterne indlægges som udgangspunkt på enestuer. Patienterne indlægges aldrig mænd og kvinder på samme stue.</p> <p>Regionshospitalet Randers På Regionshospitalet Randers er der indlagt personer af begge køn på Akutafdelingen og Børneafdelingen. I Akutafdelingen er mænd og kvinder indlagte</p>

på samme stue. Årsagen er dels pladsmangel og dels ønsket om ikke at rykke rundt på patienten flere gange end nødvendigt. På Børneafdelingen ligger børn af begge køn sammen indtil teenageårene. Derefter laves der henholdsvis drenge- og pigestuer. På de øvrige sengestuer er der en opdeling mellem mænd og kvinder.

Hospitalsenheden Horsens

På Hospitalsenheden Horsens har man ikke afdelinger, hvor man systematisk lægger patienter af blandet køn sammen. Men det forekommer på enkelte sengestuer i varierende grad og af forskellige årsager:

- På enkelte sengestuer lægges insulinpumpepatienter af forskelligt køn sammen. Patienterne ligger sammen, fordi de har den samme sygdom og derfor har glæde af at dele viden og udveksle erfaringer med andre patienter med de samme udfordringer som dem selv. Patienterne deler sengestue igennem et døgn for at teste deres pumper. Praksis har været gældende igennem længere tid.

- På enkelte sengestuer i Kirurgisk Afdeling ligger patienter af blandet køn sammen fra tid til anden. Dvs. der er lange perioder, hvor der ikke ligger mænd og kvinder på de samme sengestuer. Det forekommer i tilfælde af pladsmangel, og kun i de tilfælde, at patienterne selv giver samtykke til det. Samtykke indhentes både hos patienten, som er på vej ind på stuen, og de patienter, som ligger på stuen i forvejen. Ønsker en patient ikke at ligge på en blandet stue, respekteres dette, og der flyttes rundt på patienterne. Denne praksis blev indført på Kirurgisk Afdeling i begyndelsen af 2013, og erfaringerne har været overvejende positive.

- Praksis blev indført dels på grund af pladsmangel, dels fordi personalet sparer ressourcer ved ikke at flytte rundt på patienterne. Endelig kommer det også patienterne til gode, at der eksempelvis ikke skal flyttes rundt på sengene, når en nyopereret patient kommer ind på stuen om natten. Det giver mere ro, at patienten blot kan lægges på den sengestue, hvor der er plads.

I sjældne tilfælde har det desuden været nødvendigt at lægge kvinder og mænd på samme sengestue i Akutafdelingen og på andre af hospitalets medicinske sengeafdelinger. Det forekom f.eks. på en enkelt medicinsk sengestue sidste år.

Hospitalsenhed Midt (Viborg, Skive, Silkeborg, Hammel)

På Regionshospitalet Viborg, Regionshospitalet Skive samt Regionshospitalet Hammel Neurocenter er det vanlig praksis, at der ikke indlægges patienter af forskelligt køn på samme sengestue. Dog kan det få gange årligt i forbindelse med meget svær overbelægning forekomme, at patienter af samme køn kortvarigt (i få timer) opholder sig på samme sengestue.

På Børneafdelingen i Viborg forekommer det, at børn af forskelligt køn op til 8-9 års alderen indlægges på samme stue. Herefter tages så vidt muligt hensyn til større børns blufærdighed m.v. Ligeledes kan det forekomme, at forældre af forskelligt køn, som ledsager indlagte børn, er placeret på samme stue, men der tages så vidt muligt hensyn til eventuelle forbehold heroverfor af religiøse eller kulturelle årsager.

Regionshospitalet Silkeborg

Det kan i Center for Planlagt Kirurgi forekomme, at patienter af forskelligt køn indlægges på samme sengestue.

På baggrund af et "joint care" projekt, der blev indført i 2003, har man gode erfaringer med, at patienter med samme operationstype går i et samlet forløb fra informationsmøde før operationen til ambulansbesøg efter operation og med fokus på raskhedsfremme, forebyggelse af komplikationer og styrkelse af Patient Empowerment. Det er som følge heraf "lighed i diagnosen", der kommer til at afgøre, hvorledes patienterne sammensættes på stuerne.

Hospitalet er meget opmærksom på de etiske forhold ved patienter af forskelligt køn på samme stue. Således informeres patienterne så tidligt som muligt om, at blandet køn på stuerne kan forekomme. I enkelte tilfælde, hvor patienter eventuelt på grund af handicaps, kulturelle eller religiøse forhold ikke ønsker at være indlagt på sengestue med patient af det modsatte køn, findes der altid en anden løsning. Resultater fra patienttilfredshedsundersøgelser og udsagn fra patienterne bekræfter, at de er tilfredse med at være indlagt med andre patienter, der fejler det samme, idet de på den måde kan bruge hinandens ressourcer og erfaringer.

Hospitalsenheden Vest (Herning, Holstebro)

Børneafdelingen:

Piger og drenge er indlagt på samme stue på neonatalafsnittet og på sengeafsnittet for børn 0-14 år. På sidstnævnte er de indlagt sammen op til ca. 6 års alderen. Herefter ligger piger og drenge hver for sig.

Akutafdelingen:

Der kan forekomme et mix af mænd og kvinder på observationspladser, i sengestuer anvendes det ikke.

Ortopædkirurgisk afdeling:

På et af sengeafsnittene er der løbende patienter af hver sit køn indlagt på samme 4-sengsstue med forhæng mellem sengene for at sikre effektiv udnyttelse af sengekapalet og for at undgå hele tiden at flytte rundt på patienterne, når kønsfordelingen ikke passer med sengefordelingen.

Urinvejskirurgisk afdeling:

Patienter indlagt til sammedags-kirurgi ligger på blandede stuer, men det svarer vel til at ligge på opvågningsstue.

Neurologisk afdeling:

Anvender som princip herre- og damestuer i sengeafsnittene (reelt i 98 % af tiden). De sidste ca. 2 % henviser til, at vi af nød og pga. mindre fleksible muligheder med ganganvendelse pga. den offentlige fokus på overbelægning – i få situationer på årsplan – kan have blandede køn på en 4-sengsstue natten over og enkelte timer. Modtagelsen af akutte kan også medføre få modtagelsestimer på en blandet modtagelsestue.

Øre-Næse-Hals afdelingen: Kan ske, at man blander kønnene for de dagkirurgiske patienter, hvis/når der er pladsproblemer.

	<p>Medicinsk afdeling:</p> <p>På de medicinske sengeafsnit i Holstebro er der jævnlige indlagt mænd og kvinder på samme stue. Det sker sjældent, at patienter ønsker at blive flyttet og i de tilfælde forsøger man at efterkomme ønsket.</p> <p>I Herning forekommer der meget sjældent indlæggelse af begge køn sammen på sengestuerne. Hyppigheden er på 1-2 gange årligt.</p>
--	---